

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.574/2023/9.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke
Dr. Hornyák Szabolcs János, előadó bíró
Dr. Bartkó Levente, bíró
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró
Dr. Varga Eszter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2024. február 27.

Az ügy tárgya: költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): II. rendű

Első fok: Szegedi Törvényszék, 7.B.1238/2016/228., ítélet,
tárgyalás, 2021. június 30.

Másodfok: Szegedi Ítéltábla, Bf.III.107/2022/12., ítélet,
nyilvános ülés, 2022. május 10.

Az indítvány előterjesztője: a II. rendű terhelt

Az indítvány iránya: a II. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati

indítványt elbírálva a Szegedi Törvényszék 7.B.1238/2016/228. számú és a Szegedi Ítéltábla Bf.III.107/2022/12. számú ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Szegedi Törvényszék a 2021. június 30. napján meghozott 7.B.1238/2016/228. számú ítéletével a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont 2. fordulat] és 2 rendbeli bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében (Btk. 345. §). Ezért őt halmazati büntetésül 4 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, 200 napi tétel – napi tételenként 1.500 forint, így összesen 300.000 forint – pénzbüntetésre, 4 év gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. Az előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította, rendelkezett továbbá a bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

[2] Védelmi fellebbezések alapján eljárva a Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2022. május 10. napján jogerős Bf.III.107/2022/12. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében akként változtatta meg, hogy a terhére rótt költségvetést károsító bűncselekményeket 3 rendbeli – 2 esetben bűnsegédként elkövetett – költségvetési csalás bűntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. és 4. fordulat, egy esetben (3) bekezdés a) pont, egy esetben (4) bekezdés b) pont 2. fordulat, egy esetben (5) bekezdés b) pont 2. fordulat], míg a terhére megállapított közbizalom elleni bűncselekményeket 2 rendbeli bűnsegédként – egy esetben folytatólagosan – elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének minősítette.

II.

[3] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a II. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt – a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára alapítottnak – elsődlegesen a megtámadott határozat hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása, másodlagosan annak megváltoztatása, és a törvénynek megfelelő határozat meghozatala, lényegét tekintve a kiszabott büntetés enyhítése érdekében.

[4] Indokai szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a cselekményeit az elbíráláskor hatályos törvényi rendelkezések alapján bírálta el. Kifejtette, hogy az irányadó tényállásból kizárólag az a következtetés vonható le, hogy ítéleti bizonyossággal csakis az elkövetéskor hatályos 1978. évi Btk. 310. § (4) bekezdésében írt bűncselekményt lehetett volna megállapítani. Ez számára azért kedvezőbb, mert a büntetési tétel 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztés, szemben az elbíráláskor hatályos Btk. szerinti 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztéssel. A hatályos Btk. alkalmazása azzal a következménnyel járt, hogy az eljáró bíróság eltúlzottan súlyos büntetést szabott ki vele szemben.

[5] A Legfőbb Ügyészség BF.700/2023/2. számú nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta.

[6] Utalt arra, hogy az irányadó tényállás szerint a II. rendű terhelt cselekvősege 2013. július 1-jét követően is kifejtésre került, a bűncselekmények befejezésére tekintettel tehát a Btk. volt az elkövetéskor hatályos törvény. Ekként az akkor már hatályban nem lévő 1978. évi Btk. alkalmazására nincs törvényi lehetőség.

[7] Hivatkozott arra is, hogy a büntetés súlyossága, a büntetéskiszabási körülmények értékelése felülvizsgálat alapjául nem szolgálhat.

[8] A Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára tett észrevételében a II. rendű terhelt a felülvizsgálati indítványban írtak szerint nyilatkozott.

III.

[9] A II. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[10] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi kifogás lehetőségét biztosítja.

[11] A Be. 648. §-a valamennyi felülvizsgálati okra kiterjedően rögzíti, hogy felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen van helye, és a jogerős ügydöntő határozatban rögzített tényállás alapulvételével, kizárólag a Be. 648. § a)-d) pontjaiban megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[12] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerint a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést.

[13] A törvénysértő minősítés, illetve a Btk. más szabályainak megsértése tehát nem önmagában felülvizsgálati ok, hanem abban az esetben, ha ehhez törvénysértő büntetéskiszabás is kapcsolódik.

[14] Ennek feltételei az alábbiak:

- a jogerős ítéletben a cselekmény minősítése törvénysértő, vagy más anyagi jogszabálysértésre került sor,
- a kiszabott büntetés vagy alkalmazott intézkedés is törvénysértő és
- a két említett körülmény között oksági összefüggés van, azaz a törvénysértő büntetés a törvénysértő minősítés és/vagy az anyagi jogszabálysértés következménye.

[15] A felülvizsgálati indítványában a II. rendű terhelt azt kifogásolta, hogy az alkalmazandó törvény téves megválasztása okán hátrányosabb helyzetbe került, mert az elkövetéskor hatályos törvény alapulvételével az irányadó büntetési tétel alacsonyabb.

[16] A Btk. 2. § (1) bekezdése értelmében a bűncselekményt – a (2)-(3) bekezdésben foglalt kivételekkel – az elkövetése idején hatályban lévő büntetőtörvény szerint kell elbírálni. A (2) bekezdés alapján, ha a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntetőtörvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új büntetőtörvényt kell alkalmazni.

[17] Kétségtelen, hogy a büntetőtörvény időbeli hatályára vonatkozó rendelkezés megsértése a jogerős határozatban felülvizsgálati eljárás alapja lehet. Mindig felülvizsgálati ok, ha az elbírálás idején hatályos rendelkezés alkalmazásával utóbb már nem bűncselekmény az a cselekmény, ami az elkövetéskor hatályos törvényi rendelkezések alapulvételével még bűncselekmény volt [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat].

[18] Ha a büntetőtörvény megválasztásának kérdése az enyhébb elbírálás szempontjából merül fel, az ebben való tévedés nem minden esetben alapoz meg felülvizsgálati okot. Az alkalmazandó jogszabály téves megválasztása (a büntetőjog más szabályának megsértése révén) csak akkor vezethet felülvizsgálati eljárásban eredményre, ha az egyúttal törvénysértő büntetés kiszabását is eredményezte.

[19] Ez utóbbi feltétel – törvénysértő büntetés kiszabása – érvényesülése a Btk. 2. §-ával összefüggésben egyben azt is jelenti, hogy a törvényválasztás folytán az alkalmazott büntetés neme vagy mértéke kerül összeütközésbe a törvény rendelkezéseivel. Ez esetben is csak akkor, ha az adott jogszabálysértés kiküszöbölése mellett az adott büntetési nem nem alkalmazható, vagy az adott bűncselekmény minősítéséhez kapcsolódó büntetési tételkeret megsértésével, vagy a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütköző módon került kiszabásra (Kúria Bfv.III.1.467/2014/2. szám, Kúria Bfv.III.1.787/2016/10. szám).

[20] Amennyiben az ítéletben kiszabott büntetés neme és mértéke az elkövetés és az elbírálás időpontjában hatályban volt törvény szerint egyaránt törvényesen kiszabható volt, az elkövetéskori vagy elbíráláskori törvény – akár téves – megválasztása nem felülvizsgálati ok (BH 2015.209.).

[21] Helytállóan utalt a Legfőbb Ügyészség arra, hogy az egyébként 2013. június 30. napjáig hatályban volt 1978. évi Btk. vonatkozó szabályai már 2012. január 1. napján megváltoztak, az adócsalás korábbi tényállását a költségvetési csalás tényállása váltotta fel. Az akkor újonnan megállapított szöveget tartalmazza – lényegét tekintve változatlan formában – a jelenleg hatályos Btk. is.

[22] Eldöntendő kérdés mindenekelőtt, hogy a II. rendű terhelt melyik törvényi rendelkezés hatálya alatt követte el a bűncselekményt, vagyis melyik tekintendő az elkövetéskori jogszabálynak.

[23] Az irányadó tényállás I/A. pontja azt rögzíti, hogy a II. rendű terhelt az 1. számú kft. nevében 2011 júliusától (az első számla teljesítési dátuma 2011. július 5.), a 2. számú kft. nevében 2011. szeptember 30. napjától kiállított számlák létrejöttében közreműködött akként, hogy a számlákat tartalmazó számlatömböket és cégbélyegzőket az I. rendű terheltnek átadta {Szegedi Törvényszék 7.B.1238/2016/228. számú ítélet [21]-[22] bekezdés}. Az I. rendű terhelt által képviselt 3. számú kft. részére a II. rendű terhelt által képviselt 2. számú kft. nevében kiállított valótlán tartalmú számlák közül az utolsó teljesítési időpontjaként 2013. június 25. napja került feltüntetésre {Szegedi Törvényszék 7.B.1238/2016/228. számú ítélet [40] bekezdés}.

[24] Az irányadó tényállás I/B. pontja rögzíti, hogy a II. rendű terhelt 2012. október 17. napján vásárolta azt a számlatömböt, amelyben lévő – a vásárláshoz képest korábbi keltezésű

– számlákat az 1. számú személy töltötte ki, de azokat a II. rendű terhelt írta alá és bélyegezte le a 4. számú kft. nevében. A II. rendű terhelt nem állt semmilyen kapcsolatban a 4. számú kft.-vel {Szegedi Törvényszék 7.B.1238/2016/228. számú ítélet [51] bekezdés}.

[25] Az irányadó tényállás I/C. pontja szerint a II. rendű terhelt 2013 márciusa és decembere közötti időszakban az 5. számú kft. és a 2. számú kft. nevében különböző termékeket értékesített egy egyéni vállalkozónak, illetve 2013 áprilisa és júniusa között a 2. számú kft. nevében lakatos- és szerelőipari munkát végzett. E társaságok tényleges vezetőjeként a társaságok nevében folytatott gazdasági tevékenység után az áfabevallási és -fizetési kötelezettségének nem tett eleget, és ezáltal a költségvetésnek 8.706.688 forint vagyoni hátrányt okozott 2013-ban {Szegedi Törvényszék 7.B.1238/2016/228. számú ítélet [55]-[58] bekezdés}.

[26] Mindezekből pedig az következik, hogy a II. rendű terhelt terhére rótt cselekmény az 1978. évi Btk. 2012. január 1. napján történt módosítását követően, és még a Btk. 2013. július 1-jei hatályba lépése után is tartott. Ekként az elkövetés ideje a Btk. hatálya alá esik tekintettel arra is, hogy egy elkövetővel szemben csak egy törvény alkalmazására kerülhet sor.

[27] Következésképpen jelen ügyben az elkövetéskor és az elbíráláskor (a jogerős ítélet meghozatalakor) ugyanaz a törvény volt hatályban, így a Btk. 2. §-ában írt törvényválasztás kérdése fel sem merül.

[28] Mindezek alapján nem kétséges, hogy a II. rendű terhelttel szemben kiszabott büntetés nem törvénysértő.

[29] A Kúria rámutat, hogy felülvizsgálatban nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogszabály sérelme nélkül a kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására.

[30] Ekként a Kúria a II. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a megtámadott határozatokat a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés alapján a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

IV.

[31] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[32] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételt előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

BÉ